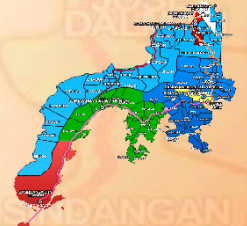

Republic of the Philippines
Department of Education
 Regional Office IX, Zamboanga Peninsula

Zest for Progress
 Zeal of Partnership

Edukasyon sa Pagpapakatao

Ikalawang Markahan - Modyul 7:
 Lider at Tagasunod

- JANUARY
Matuguhon
- FEBRUARY
Mahigugmaon
- MARCH
Matinabungan
- APRIL
Matinahuron
- MAY
Makapaway og Malimpyo
- JUNE
*Maabtik og Masunod sa
Oksahang Oras*
- JULY
Maantigo og Maabilidad
- AUGUST
*Maginhuhuhunon
para sa Uban*
- SEPTEMBER
Madaginaton
- OCTOBER
Matinud-anon
- NOVEMBER
Masaligan
- DECEMBER
Maalampon

Pangalan ng mag-aaral: _____

Baitang at Seksyon: _____

Paaralan: _____

Alamin

Sa ating buhay, may pagkakataon na makakaranas tayo na maging isang Lider o Mamumuno. Nakaranas ka na ba na maging isang Lider? Ano ang naging karanasan mo at ang iyong natutunan sa panahong ikaw ang naging lider? Kadalasan, ang mga sikat at hinahangaang lider ay may maraming *followers* o tagasunod. Ano kaya ang katangiang mayroon sila?

Ikaw, ano ang pipiliin mo? gusto mo bang maging lider ka o tagasunod? Kapag may mga pangkatang gawain sa paaralan, tahanan at maging sa lipunan, di maiwasan na maging lider, di ba? Pero may mga panahon na mas gusto mong ikaw ang tutulong at susunod sa lider. Kahit ano pa man ang iyong gampanin, ang importante nakatulong sa tagumpay ng iyong pangkat at nagamapangan mo ang pagtupad ng iyong tungkulin bilang kasapi nito. Inaasahan na sa pamamagitan ng modyul na ito, malilinang at maipamamalas mo ang mga ng isang gawaing magpapaunlad ng iyong kakayahang maging mapanagutang lider at tagasunod upang mapatatag ang iyong pakikipag-ugnayan sa kapwa at ang iyong pagkakaroon ng makabuluhang buhay sa lipunan.

Napag-aralan at naipamalas mo sa mga naunang aralin ang pag-unawa sa kahalagahan ng pakikipagkapwa, pakikipagkaibigan, at pamamahala ng emosyon. Inaasahang gagamitin mo ang lahat ng mga pag-unawang ito upang maipamalas moa ng layuning pampagkatuto na inaasahan sa modyul na ito.

- 8.1 Natutukoy ang kahalagahan ng pagiging mapanagutang lider at tagasunod (**EsP8PIIg-8.1**)
- 8.2 Nasusuri ang katangian ng mapanagutang lider at tagasunod na nakasama, naobserbahan o napanuod (**EsPIIg-8.2**)

Tuklasin

Gawain 1 Speech Bubbles

Panuto: Magtala ng limang salita o grupo mg salita na naiuugnay mo sa salitang *LIDER* at TAGASUNOD. Isulat sa kwaderno ang iyong sagot.

HAL.
HUWARAN

LIDER

TAGASUNOD

HAL.
MAPAGKAKATIWALAAN

Gawain 2: Pagsusuri ng mga Kilalang Lider.

Panuto: Pumili ng dalawang lider mula sa mga sumusunod na larawan sa ibaba. Gumawa ng pagsasaliksik sa kanilang buhay, gamit ang Lotus Diagram.

MAHATMA GANDHI

STEVE JOBS

BLESSED MOTHER THERESSA

MARTIN LUTHER KING

Panuto: Sa isang malinis na papel, sagutin ang sumusunod na katanungan.

1. Bakit mahalaga ang Mapanagutang Pamumuno at Tagsunod?
2. Bakit kailangan natin ang isang lider?.

Suriin

Maaring maipamamalas ng isang lider ang katuparan ng mga layuning makatarungan, makatuwiran, mapagmalasakit at patas sa bawat mamamayan. Maraming patunay na ang tagumpay ng isang institusyon ay nakasalalay sa responsableng lider at tagadunod.

Bilang isang lider kainlangan kang pagkatiwalaan ng mga tao bago ka nila magugustuhan. At ito ay matamasa mo lamang kapag palagi kang nakikipag ugnayan sa iyong nasasakupan upang maipakita ang integridad ng mabuting pagkatao. Upang maisakatuparan ng isang lider ang pinakamabuting resulta ng kanyang pamumuno kailangan mayroon siyang tinatawag na Feedback o katugunan upang malaman kung may pagkakamali o kakulangan sa kanyang pamumuno at nang mapagsikapan niya itong pagbutihin. Dapat bukas palagi ang loob sa nasasakupan upang masabi nila ang kanilang mga saloobin. Bigyan din sila ng parangal o premyo kung mayroon silang nagawang napakagaling na pagsasakatuparan ng mga gawain tungo sa ikakauunlad ng layunin.

Lahat ng ating layunin o pangarap ay kailangan gagawa tayo ng paraan at magtiyaga kahit pa may mga suliranin. Kailangan natin ng lakas ng loob at tiwala sa Maykapal para makamit ang tunay na tagumpay.

Pagyamanin

Samahan O Pangkat at Ang Aking Katungkulan

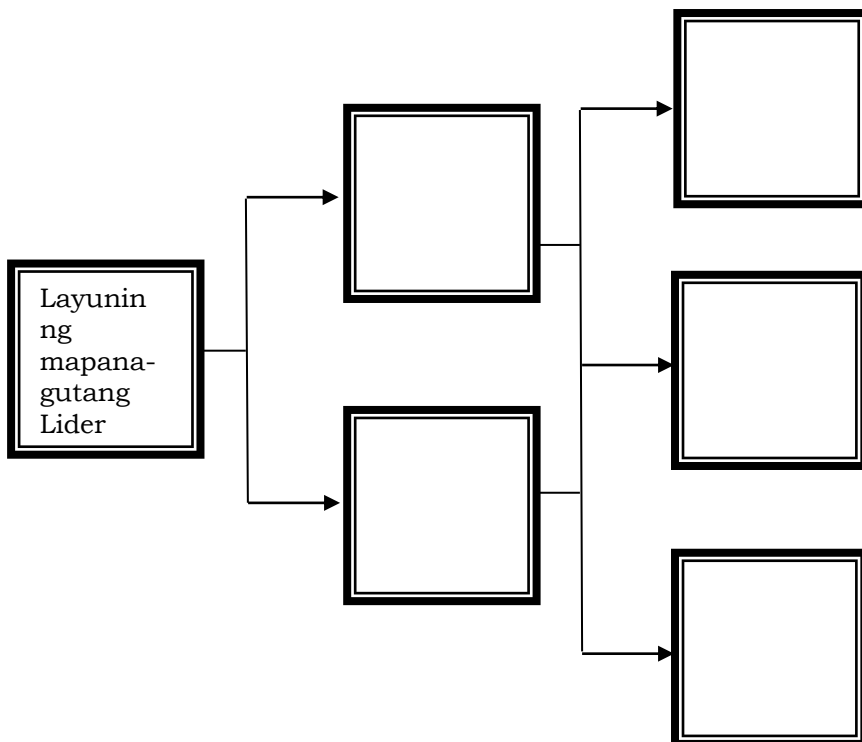
GAWAIN 3:

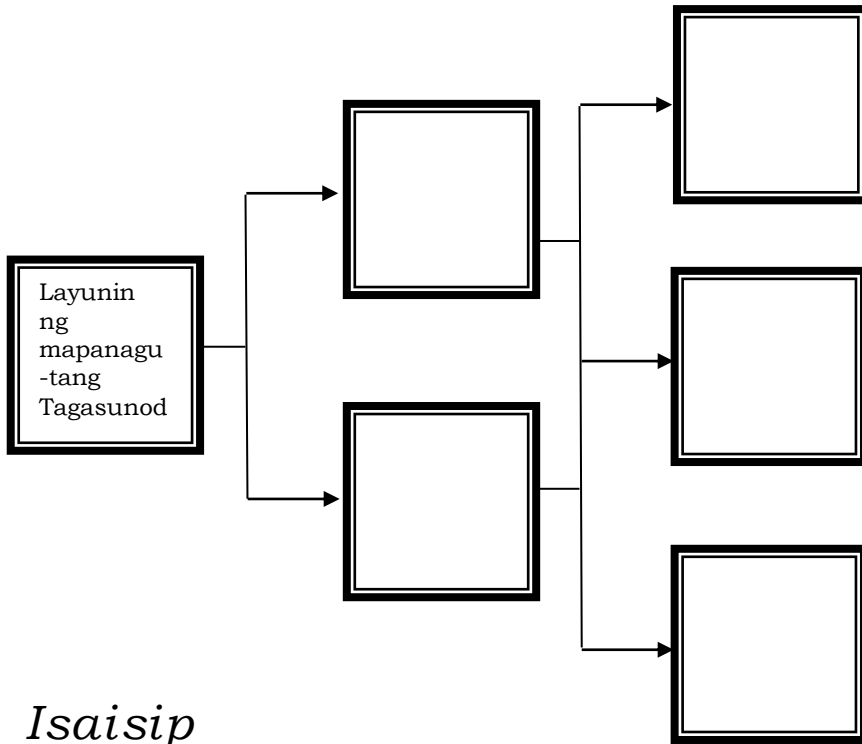
1. Itala ang mga pagkakataon na nagging kasapi ka ng mga samahan o pangkat, maaaring sa loob ng paaralan (Hal. Pangkatang gawain sa klase, Peace Club,) o labas ng paaralan (Hal. Sangguniang Kabataan, Basketball team).
2. Ilagay kung ano ang iyong nagging katungkulan o kasalukuyang katungkulan. maari mong dagdagan ng talaan.

Mga Samahan O Pangkat na Aking Sinalihan	Aking Katungkulan
Halimbawa: 1. Group 2 – pangkatang gawain sa EsP 2. Supreme Student Government 3. Dance Troupe	Lider Kalihim Kasapi

Graphic Organizer:

Panuto: Gamit ang graphic organizer isulat sa loob ng mga kahon kung ano sa palagay mo ang layunin ng mapanagutang lider at tagasunod.

Isaisip

Panuto:

Bumuo ng pangungusap na naglalahad ng kumpletong konsepto ng kahalagahan ng isang lider at gamit ang mga salitang nasa kahon.

- A.** Bumuo ng mga pangungusap na naglalahad ng kumpletong konsepto ng kahalagahan ng pakikipagkapwa gamit ang mga salitang nasa kahon.

<i>Matalino</i>	<i>Mapagmalsakit</i>	<i>Mahinahon</i>
<i>Mapagkumbaba</i>	<i>Mapagmahal</i>	<i>Mabait</i>
<i>Makatao</i>	<i>Matatag</i>	<i>Matapang</i>
<i>Patas</i>	<i>Magalang</i>	<i>Maunawain</i>

Rubriks sa Pagsusulat ng Maikling Sanaysay

	<i>Nilalaman</i>	<i>Organisasyon</i>	<i>Style</i> (Pagkamapanliha at Paggkamalikhain)	<i>Mechanics</i>	<i>Kabuuan</i>
<i>Kraytirya</i>	<p>35%</p> <p>Naipapakita at naipaliwanag ng maayos ang ugnayan ng konseptong isinulat sa pahayag</p>	<p>35%</p> <p>Mahusay ang pagkakasunod-sunod ng mga ideya, malinaw at makabuluhan.</p>	<p>20%</p> <p>Lubos na nagpapamalas ng pagkamalikhain sa pagsulat ng maikling sanaysay at Orihinal ang mga ideyang ginamit</p>	<p>10%</p> <p>Wasto ang mga ginamit na salita at pagbabantas</p>	<p>100%</p>

Tayahin

Panuto: Basahin at unawain ang bawat pangungusap. Piliin ang pinakaangkop na sagot at isulat ang titik sa iyong sagutang papel.

- Alin sa sumusunod na pahayag ang nagpapakita ng mapanagutang lider?
  - Natutugunan ang pangangailangan sa bawat kasapi ng pangkat at maging ang lipunan.
  - Nagkakaroon ng direksyon ang pangkat tungo sa pagkamit ng sariling adhikain.
  - Nakatatanggap ng parangal dahil sa pagkakaroon ng pwersa.
  - Nagkakaroon ng kinatawan upang makilala ng madla.
- Bilang tagasunod, paano mo masasabing na ang tagumpay ng pangkat na iyong kinabibilangan ay tagumpay ninyong lahat.
  - Dahil lahat ng tagasunod at lider ay ginagampanan ng mabuti ang tungkulin.
  - Kung wala ang lider nalilihis ang direksyon ng layunin.
  - Ang tagasunod lamang ang taga gawa ng anumang gawain.
  - Ang lider ang siyang may karapatan na magtrabaho ng masinsinan.
- Kung ikaw ay isang lider alin ang mas pipiliin mong katangian?
  - Magaling ang lider sa pagplano at pagdesisyon.
  - Nagpapamalas ang lider ng marahas na pagdesisyon.
  - Pagkakaroon ng konting tiwala ang lider sa kaniyang tagasunod.
  - Nagbibigay ang lider ng proyekto sa pangkat.
- Sino ang tinaguriang “Father of the Nation” sa India?
  - Bill Gates.
  - Mahatma Gandhi.
  - Martin Luther King.
  - Barrack Obama.

5. Bilang tagasunod, ang isang tao ay masasabing umaayon, kung siya ay kinakitaan ng _____.
- Katatagan sa pagplano at pagimplemento ng layunin ng pangkat. .
  - Kayabangan sa kilos.
  - Karahasan sa pagpatupad ng layunin.
  - Kawalang kibo sa lahat ng desisyon at plano.
6. Ang mga pahayag ay may kakayahang maging mapanagutang lider at tagasunod maliban sa:
- Tinatanggap ko at ginagampanan ko ang aking tungkulin bilang lider.
  - Gumagawa ako ng aksiyong tugma sa ipinatutupad ng lider.
  - Aktibo akong nakikilahok sa mga gawain ng pangkat.
  - Sikat ngunit kulang ang kaniyang kaalaman upang mamuno.
7. Si Karlo ay masunurin kaya't siya palagi ang inuutusan ng inyong lider, di siya nabibigyan ng pagkakataong maibahagi ang kanyang naiisip at saloobin sa mga paksang tinatalakay sa pangkat. Ano ang gagawin mo kung ikaw si Karlo?
- Tanggapin ang lahat ng utos ng inyong lider.
  - Gagawin ng maayos ang lahat ng utos sayo.
  - Pahalagahan ang pagiging masunurin dahil ayaw mo maging tamad.
  - Kausapin mo ang iyong lider ukol sa iyong saloobin sa pagiging utusan lamang
8. Nagiging makabuluhan ang pagiging lider at tagasunod sa pamamagitan ng sumusunod, maliban sa:
- pagtataguyod na makamit ang s
  - pagiging tapat, maunawain, at pagpapakita ng kakayahang impluwensiyahan sa kapwa
  - pagkakaroon ng kritikal na pag-iisip
  - pagiging magalang at makatarungan sa pakikipag-ugnayan sa iba
9. Ano sa palagay mo ang pinakamahasag na lider _____.
- Matapat na tagasunod
  - Marunong umintindi.
  - Aktibo sa pangkat.
  - Mapagmataas
10. Ang mga sumusunod na gawain ay ang maaring maibahagi sa lipunan bilang mapanagutang lider at tagasunod maliban sa:
- Maging patas sa pakikitungo sa kapwa.
  - Maging responsableng mamamayan.
  - Maging mapagmataas at malupit sa kapwa.
  - Maging matulungin at maunawain sa kapwa.
11. Kung ikaw ay isang lider paano mo maipadama sa iyong nasasakupan na di ka gahaman sa iyong posisyon?
- Ikakatuwa mo kung nabibigyan mo sila ng hati galing sa mga proyekto.
  - Ipaalala sa iyong nasasakupan na ang kapangyarihan ay hindi permanente at kahit sino ay puwede magkaroon nito.
  - Ipakita na ang pagiging pinuno ay karangyaan sa buhay.
  - Ipakita na ang kapangyarihan ay para sa mayayaman lang.
12. Para saiyong, sino ang may mas malaking pananagutan ang Lider o ang Tagasunod?
- Ang lider kasi siya ang pinuno.
  - Kapwa may pananagutan dahil bawat isa ay may tungkulin na ginagampanan.
  - Kapwa may pananagutan dahil tumatanggap sila ng sweldo.
  - Ang Tagasunod dahil maraming inuutos sa kanila.
13. Ano ang iyong gagawin bilang isang lider upang maganda ang takbo ng iyong pamamahala?
- Gumawa ng Action Plan.
  - Gumawa ng Tarpaulin
  - Gumawa ng FB Account
  - Gumawa ng Listahan

14. “Si Lita ay tumanggap ng International Award dahil sa galing niya sa pagtatalumpati, ang kanyang natanggap na premyo ay ipinamigay niya sa kapwa niyang kabataan na nasa lansangan.” Ano ang ipinakita ni Lita na katangian ng isang lider?

- A. Pagbibigay ng limos.
- B. Pagbibigay ng inspirasyon.
- C. Pagbibugay Ayuda
- D. Pagbibigay ng relief goods.

15. Ang mapanagutang tagasunod ay ang pagkakaroon ng_____.

- A. Posisyon na magbibigay ng karapatan.
- B. Impluwensya.
- C. Respeto sa kinauukulan.
- D. Maraming salapi.

Susi sa Pagwawasto

15.C
14.B
13.A
12.B
11.B
10.C
9.A
8.A
7.D
6.D
5.A
4.B
3.A
2.A
1.A

Sanggunian:

- Kagawaran ng Edukasyon, *Edukasyon sa Pagpapakatao 8 Modyul para sa Mag-aaral*, DepEd-BLR, Unang Edisyon 2013, pp 103

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat : Nursielyn J. Sali
SST-I, Basilan NHS, Isabela City Division

Editor : Aimee A. Torrevillas, SST-III

Tagasuri : Aimee A. Torrevillas, SST-III

Tagaguhit:

Tagalapat:

Tagapamahala: Juliето H. Fernandez, OIC-SDS
Maria Laarni T. Villanueva, OIC-ASDS
Eduardo G. Gulang, SGOD Chief
Henry R. Tura, CID Chief
Elsa A. Usman, LR Supervisor
Violeta M. Sta. Elena, ADM Module Coordinator

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom
Here the breezes gently Blow,
Here the birds sing Merrily,
The liberty forever Stays,

Gallant men And Ladies fair
Linger with love and care
Golden beams of sunrise and sunset
Are visions you'll never forget
Oh! That's Region IX

Cebuanos, Ilocanos, Subanons, Boholanos, Ilongos,
All of them are proud and true
Region IX our Eden Land

Here the Badjaos roam the seas
Here the Samals live in peace
Here the Tausogs thrive so free
With the Yakans in unity

Hardworking people Abound,
Every valleys and Dale
Zamboanguenos, Tagalogs, Bicolanos,

Region IX
Our..
Eden...
Land...

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!,
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, O my country, that in God I may rest.

On the field of battle, 'mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
'T is I, O my country, raising a song unto thee.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er
That my ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight;
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire;
And sleep in thy bosom eternity's long night.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep;
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare,
Ever repeating the faith that I keep.

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends
Beloved Filipinas, hear now my last good-by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed!
Give thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that lightened my way;
Beloved creatures all, farewell! In death there is rest!

I Am a Filipino, by Carlos P. Romulo

I am a Filipino—inheritor of a glorious past, hostage to the uncertain future. As such I must prove equal to a two-fold task—the task of meeting my responsibility to the past, and the task of performing my obligation to the future.

I sprung from a hardy race, child many generations removed of ancient Malayan pioneers. Across the centuries the memory comes rushing back to me: of brown-skinned men putting out to sea in ships that were as frail as their hearts were stout. Over the sea I see them come, borne upon the billowing wave and the whistling wind, carried upon the mighty swell of hope—hope in the free abundance of new land that was to be their home and their children's forever.

I am a Filipino. In my blood runs the immortal seed of heroes—seed that flowered down the centuries in deeds of courage and defiance. In my veins yet pulses the same hot blood that sent Lapulapu to battle against the first invader of this land, that nerved Lakandula in the combat against the alien foe, that drove Diego Silang and Dagohoy into rebellion against the foreign oppressor.

The seed I bear within me is an immortal seed. It is the mark of my manhood, the symbol of dignity as a human being. Like the seeds that were once buried in the tomb of Tutankhamen many thousand years ago, it shall grow and flower and bear fruit again. It is the insignia of my race, and my generation is but a stage in the unending search of my people for freedom and happiness.

I am a Filipino, child of the marriage of the East and the West. The East, with its languor and mysticism, its passivity and endurance, was my mother, and my sire was the West that came thundering across the seas with the Cross and Sword and the Machine. I am of the East, an eager participant in its spirit, and in its struggles for liberation from the imperialist yoke. But I also know that the East must awake from its centuried sleep, shake off the lethargy that has bound his limbs, and start moving where destiny awaits.

I am a Filipino, and this is my inheritance. What pledge shall I give that I may prove worthy of my inheritance? I shall give the pledge that has come ringing down the corridors of the centuries, and it shall be compounded of the joyous cries of my Malayan forebears when first they saw the contours of this land loom before their eyes, of the battle cries that have resounded in every field of combat from Mactan to Tirad Pass, of the voices of my people when they sing:

“I am a Filipino born to freedom, and I shall not rest until freedom shall have been added unto my inheritance—for myself and my children and my children's children—forever.”

